

10.11.2025

EDUSKUNTA
Maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Asia: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus EU:n ja Mercosurin kumppanuussopimuksen ja EU:n ja Mercosurin väliaikaisen kauppasopimuksen kahdenvälisen suojalausekkeen täytäntöönpanosta maataloustuotteiden osalta U 15/2018 vp EU/1052/2025-UM-4

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto (MTK) kiittää mahdollisuudesta kommentoida Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta EU:n ja Mercosurin kumppanuussopimuksen ja EU:n ja Mercosurin väliaikaisen kauppasopimuksen kahdenvälisen suojalausekkeen täytäntöönpanosta maataloustuotteiden osalta.

EU-Mercosur -sopimuksen neuvottelupolku on ollut pitkä ja monimutkainen. 25-vuotisella taipaleella on ollut monia vaiheita. Viisi vuotta sitten tehty ensimmäinen poliittinen sopimus avattiin viime vuonna pieneltä osaltaan, erityisesti Paraguayn osalta. Nyt käsiteltävä EU-asetus on oleellinen osa tässä maratonissa. EU:n maataloustuotteet ovat monelta osin sopimuksen kärsijäosapuolena, vaikka maatalousviennin odotetaan myös kasvavan Mercosur-maihin. Geopoliittisen tilanteen takia EU on tekemässä nyt monella suunnalla kauppasopimuksia, jolloin Mercosur-maiden kanssa tehtyä sopimusta on vaikea erottaa markkinavaikutusten osalta kauppasopimusten kokonaisuudesta.

MTK voi hyväksyä Valtioneuvoston kannan EU:n ja Mercosurin välisen sopimuskokonaisuuden pikaista allekirjoittamista ja voimaansaattamista (UJ15/2025).

MTK kiinnittää huomiota Suomen kannassa mainittuun ”Suojatoimia koskeva asetusehdotus on poliittisesti tärkeä osa sopimuksen allekirjoittamista koskevaa kokonaisuutta. Valtioneuvosto voi hyväksyä komission ehdotuksen osana kokonaispakettia.” Ymmärrämme ajatuksen varsinkin, jos olisi kysymys EU:n yksittäisestä kauppasopimukset multilateraalin peruslinja täydentäjänä. Nyt tilanne on kuitenkin muuttunut geopolitiikan takia, kun EU käy kauppaneuvotteluja moneen suuntaan samaan aikaan. Suojatoimista on tulossa ennakkotapaus, vaikka Suomi korostaakin, että ”siitä tulisi muodostua ennakkotapausta suojatoimien osalta tulevissa sopimuksissa.”

Ideaalitapauksessa Suomen kannassa mainittu ”asetuksen soveltamiskate herkkien tuotteiden osalta tulisi lähtökohtaisesti pysyä nykyisellään ennakoitavuuden ja sopimuksen selkeän toimeenpanon turvaamiseksi” on markkinoiden kannalta hyvä, jos toimintaympäristö olisi stabiili tai esimerkiksi sellainen kuin se on ollut viimeisen parin vuosikymmenen aikana. Siksi markkinatilanteen seuranta niin EU-tasolla kuin alueellisesti pitää olla aktiivisempaa kuin kaksi kertaa vuodessa. Toisaalta vastatoimien reagointiaika on markkinoiden kannalta liian pitkä (21 vrk).

MTK:n näkemyksen mukaan ehdotettu asetus on reaktiivinen, monimutkainen ja epävarma, eikä se ratkaise EU:n ja Mercosurin välisiä rakenteellisia epäsymmetrioita tuotantostandardeissa, ympäristösäännöissä tai

10.11.2025

markkinavoimassa. Järjestelmä aktivoituu liian myöhään ja liian kapeasti, jättäen EU:n tuottajat alttiiksi asteittaiselle hintojen laskulle ja kumulatiiviselle markkinapaineelle. Lyhytkestoiset suojoimet eivät myöskään kykene vastaamaan sopimuksen aiheuttamiin pitkäaikaisiin vaikutuksiin ja muutoksiin.

Jos toimintamallilla haluttaisiin todellista suojaa herkille sektoreille, pitää suojajärjestelmää vahvistaa ja tehdä automaattisemmaksi ottaen huomioon suhteellisuuden, vastavuoroisuuden ja ennakoitavuuden.

Keskeisiä parannuksia toisivat

- Matala ja realistisempi reagoitokyky (5 % nykyisen 10 % sijaan). Ei pidä puhua vain "vakava vahinko", vaan pitää riittää "olennainen vahinko tai markkinahäiriö".
- Nopeampi ja automaattinen tutkintojen käynnistäminen niin EU-tasolla kuin alueellisesti
- Laajempi ja dynaamisempi herkkyystuotteiden kattavuus
- Selkeät ehdot ja valvonta tuotantostandardien vastavuoroisuuden varmistamiseksi
- Vahvistetut kiertämisen estämistä ja seuranta koskevat säännökset
- Siirtymäkauden ja suojoimien keston pidentäminen vastaamaan maatalousmarkkinoiden pitkän aikavälin vaikutuksia, jolloin 2+2 vuotta ei muuta rakenteellisia haasteita.

EU–Mercosur-sopimus tarjoaa merkittäviä tullimyönnytyksiä Mercosurille monien maataloustuotteiden, kuten naudanlihan, siipikarjan, sokerin, hunajan ja etanolin osalta. Nämä alat ovat erittäin herkkiä, kun huomioidaan maatilojen tuloihin, tuotantokustannuksiin ja EU-tuottajille asetettuihin ympäristö- ja hyvinvointivoitteisiin kohdistuvat paineet. Samalla on aina otettava huomioon muiden tariffikiintiöiden kumulatiivinen vaikutus muille kauppakumppaneille annetuista tullieduista.

Vain tasapainoinen ja täytäntöönpanokelpoinen suojajärjestelmä varmistaa, että EU–Mercosur-sopimuksen mukainen kaupan vapauttaminen perustuu oikeudenmukaisuuden, kestävyden ja maaseudun elinvoimaisuuden periaatteisiin koko Euroopan unionissa. MTK pitää EU–Mercosur-sopimuksen ratifiointia mahdollisena, kun samalla varmistetaan suojamekanismien toimivuus myös alueellisesti.

Helsingissä 10.11.2025

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Juha Ruippo
johtaja